

Ο Δημήτρης Πάτρας, γεννημένος στη Θεσσαλονίκη, συγκαταλέγεται στους σημαντικότερους Έλληνες ερμηνευτές της γενιάς του. Αφού ολοκλήρωσε τις μουσικές του σπουδές στο βιολοντσέλο κοντά σε διακεκριμένους σολίστ και παιδαγωγούς όπως ο F.J. Sellheim και A. Navarra, ξεκίνησε την καριέρα του με εμφανίσεις στις μεγαλύτερες αίθουσες συναυλιών της Ελλάδος και της υπόλοιπης Ευρώπης. Το ρεπερτόριο του καλύπτει ένα μεγάλο εύρος μουσικών δημιουργιών, από το μπαρόκ μέχρι τα τελευταία έργα των σημαντικότερων συνθετών της εποχής μας, μερικά από τα οποία έχουν γραφτεί ειδικά για τον ίδιο. Εκτός από τις πολυάριθμες εμφανίσεις του σε συναυλίες ατομικές, μουσικής δωματίου, έχει συνεργαστεί ως σολίστ με μεγάλες συμφωνικές ορχήστρες, ενώ έχει συμμετάσχει ως σολίστ βιολοντσέλου σε παραστάσεις σύγχρονου θεάτρου, σύγχρονου χορού και multi-media performances. Διετέλεσε επί δεκαπενταετία Α΄ κορυφαίος βιολοντσελίστας στην Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Η αγάπη του για την Τέχνη τον οδήγησε στη διδασκαλία. Δίδαξε σε πολυάριθμα διεθνή master classes σε όλο τον κόσμο, είναι Υπεύθυνος Τμήματος Βιολοντσέλου στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και τα τελευταία δώδεκα χρόνια είναι καθηγητής βιολοντσέλου στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Έχει ιδρύσει το σύνολο βιολοντσέλων "Violoncellissimo" που αποτελείται από 30 και πλέον τσελίστες –όλοι τους απόφοιτοι της τάξης του- θέλοντας να αναδείξει τις ανεξάντλητες ηχητικές δυνατότητες έκφρασης του οργάνου. Για το σύνολο έχουν ήδη γραφτεί έργα σύγχρονων Ελλήνων συνθετών που παρουσιάζονται με μεγάλη επιτυχία.

Δημήτρης Πάτρας
ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟ

Γεννημένη στη Θεσσαλονίκη, σπούδασε πιάνο στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης. Μετά την αποφοίτηση της, συνέχισε τις σπουδές της δίπλα στους διακεκριμένους πιανίστες και παιδαγωγούς Ντόρα Μπακοπούλου (Αθήνα) και Bernard Ringeissen (Παρίσι). Έχει παρουσιάσει και διδάξει σε μεγάλες αίθουσες, φεστιβάλ και master-classes της Ευρώπης. Η Μαριλένα Λιακοπούλου έχει ηχογραφήσει για την ελληνική και γαλλική ραδιοφωνία και τηλεόραση, είναι μέλος του Τρίο Θεσσαλονίκης, κατέχει τη θέση της Α΄ κορυφαίας στο πιάνο στην Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και παίζει βάρβιτο στο συγκρότημα της αρχαίας ελληνικής μουσικής «Ορφέα Αρμονία». Παράλληλα με τη σταδιοδρομία της στη μουσική, η Μαριλένα Λιακοπούλου έχει πτυχίο Νομικής και μεταπτυχιακές σπουδές στο Δίκαιο της Τέχνης.

Μαριλένα Λιακοπούλου
ΠΙΑΝΟ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΑ ΠΡΩΪΝΑ

FAST FORWARD

22.3.2015

ΑΙΘΟΥΣΑ Κ.Ο.Θ. «ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ»

DUO ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟ-ΠΙΑΝΟ

ΤΣΕΛΟ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

ΠΙΑΝΟ: ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΓΑ:

Myaskovsky, Prokoviev, Kabalevsky

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΑΘΕΝΙΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Nikolai Myaskovsky (1881-1950) **Σονάτα για τσέλο και πιάνο αρ. 2** **σε λα ελάσσονα, έργο 81**

I. Allegro Moderato II. Andante Cantabile III. Allegro con Spirito

Ο Νικολάι Μιασκόφσκι υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους μουσουργούς της Σοβιετικής Ένωσης. Έλαβε 5 φορές το βραβείο Στάλιν, τις περισσότερες από κάθε άλλο συνθέτη, κερδίζοντας δικαίως το προσωνύμιο «Πατέρας της Σοβιετικής Συμφωνίας». Από μικρός έδειξε την κλίση του στη μουσική, έχοντας «πολύ καλό αυτί» σύμφωνα με τους δασκάλους του και γερό μνημονικό, ενώ τον ευχαριστούσε η αδιάκοπη μελέτη κάθε σχετικού με τη μουσική θέματος. Οι πρώτες του απόπειρες στη σύνθεση είναι επηρεασμένες από τα ιδανικά της περίφημης «ομάδας των 5», που προωθούσε τη δημιουργία και καλλιέργεια μίας ρωσικής μουσικής σχολής με εθνικό χαρακτήρα, ενώ στη συνέχεια το ενδιαφέρον του κέρδισε ο ρωσικός συμβολισμός και η εναλλακτική οργάνωση Modern Music Society, η οποία ενθάρρυνε τους πειραματισμούς επηρεασμένη από τη δυτική avant-garde μουσική. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του έγινε στενός φίλος με τον Προκόφιεφ, ο οποίος έκανε παγκοσμίως γνωστά τα έργα του στην πρώτη περιοδεία του στο εξωτερικό. Ο Μιασκόφσκι έγραψε τη *Σονάτα για τσέλο αρ.2* το 1948-49 σε μια εποχή που τα έργα του είχαν λογοκριθεί από το καθεστώς, χαρακτηριζόμενα ως «φορμαλιστικά» και «κοσμοπολίτικα» ως προς το στυλ και «σκοτεινά» και «πесиμιστικά» ως προς το ύφος. Η συγκεκριμένη Σονάτα ήταν το διαβατήριό για να λυθεί το εμπόριο των έργων του, αφού ο συνθέτης αξιοποίησε τις παραδοσιακές αξίες της εθνικής μουσικής, όπως τις όριζε το Κόμμα. Επεξεργάζεται θέματα από

δημοφιλή λαϊκά τραγούδια της αγροτιάς και αγαπημένους λαϊκούς χορούς. Πρόκειται για ένα θαυμάσιο έργο που αποτελεί κορυφαία επιλογή στο ρεπερτόριο κάθε τσελίστα.

Sergei Prokofiev (1891-1953) **Σονάτα για τσέλο και πιάνο** **σε ντο μείζονα, έργο 119**

I. Andante grave II. Moderato III. Allegro ma non troppo

Ο Προκόφιεφ έγραψε τη *Σονάτα για τσέλο και πιάνο σε ντο μείζονα, έργο 119* το 1949, ένα χρόνο μετά την αποκήρυξή του από το καθεστώς, το οποίο έκρινε ότι οι συνθέσεις του βρισκόταν εκτός του πλαισίου που όριζε το σταλινικό πολιτιστικό «*Δόγμα Ζντάνοφ*», αφού «*δεν συντελούσε στην ανάπτυξη μιας εθνικής πολιτιστικής παραγωγής που θα αντικατόπτριζε τη δόξα του σοβιετικού λαού*». Έτσι ο απαγορευμένος πλέον και οικονομικά κατεστραμμένος συνθέτης συνέχισε μεν να γράφει, αλλά δεν ήξερε σ' αλήθεια αν τα έργα του θα κυκλοφορήσουν ποτέ. Παράλληλα, η σύζυγός του εξορίστηκε ως κατ'άσκοπος, ενώ η σοβαρή επιδείνωση της υγείας του τον ανάγκασε να αφιερώνει στη μουσική μόνο μία ώρα ημερησίως. Έτσι, οι περισσότερες συνθέσεις αυτής της περιόδου είναι έκδηλα αποστασιοποιημένες και φορτισμένες συναισθηματικά. Η συγκεκριμένη Σονάτα αποτελεί για τον Προκόφιεφ μία σουρεαλιστική προσπάθεια να αποδράσει – έστω εικονικά – από τα προβλήματά του και την έγραψε, όπως και μία σειρά έργων για τσέλο, εντυπωσιασμένος από τον κορυφαίο Ρώσο βιολοντσελίστα Μισισιόλβ Ροστρόποβιτς. Το στυλ της είναι κλασικό και αποτελεί ένα μωσαϊκό διαφορετικών ρυθμών που θέτουν απαιτήσεις στο σολίστα. Η μουσική

της γλώσσα είναι απλή, άμεση και ειλικρινής, με δόσεις μελαγχολίας στην αρχή, αλλά και χιούμορ στο δεύτερο μέρος, ενώ στο φινάλε υπάρχει μία νύξη στο ρομαντισμό του Μπετόβεν. Ο Ροστρόποβιτς την πρωτοπαρουσίασε δημοσίως τον Μάρτιο του 1950, αφού πρώτα βεβαίως το έργο παίχτηκε ενώπιον της Ένωσης Συνθετών, από την κρίση της οποίας περνούσε κάθε σύνθεση για να επιτραπεί η κυκλοφορία της. Η έντονη επιφυλακτικότητα απέναντι στις προθέσεις του δημιουργού έκανε αναγκαία και μία δεύτερη ακρόαση ενώπιον και της Επιτροπής Ραδιοφώνου για να κριθεί αν αυτό το αριστούργημα είναι «*εχθρικό προς το πνεύμα του λαού*». Ο φίλος του Προκόφιεφ και επίσης αποκηρυγμένος Μιασκόφσκι πανηγύρισε για την τελική νίκη ενός κομματιού που αποτελεί κατά την έκφρασή του ένα «θαύμα της μουσικής».

Dmitri Kabalevsky (1904-1987) **Σονάτα για τσέλο και πιάνο** **σε σι ύφεση, έργο 71**

I. Andante molto sostenuto II. Allegretto con moto III. Allegro molto

Ο Καμπαλέφσκι υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους ανθρώπους της μουσικής στη Σοβιετική Ένωση, με ένα τεράστιο σε όγκο συνθετικό έργο και ανεκτίμητη προσφορά, μέσα από καιρίες και υπεύθυνες θέσεις, στο χώρο της μουσικής παιδείας της πατρίδας του. Μέχρι να φτάσει όμως να διαμορφώνει το πλαίσιο της μουσικής αγωγής της Ε.Σ.Σ.Δ. για δεκαετίες, συνέβησαν πολλά. Ο ίδιος υπήρξε μαθητής του Μιασκόφσκι στο Ωδείο της Μόσχας και επηρεάστηκε βαθύτατα από αυτόν. Δεν προκαλεί λοιπόν καμία έκπληξη το γεγονός ότι κρίθηκε και αυτός ένοχος «φορμαλισμού», σύμφωνα με το περίφημο

«*Δόγμα Ζντάνοφ*» και αποκηρύχθηκε από το καθεστώς. Η υψηλόβαθμη θέση του στην Ένωση Συνθετών τον βοήθησε να αθωωθεί σχετικά γρήγορα κι έτσι συνέχισε άοκνα να εμπλουτίζει το ήδη ιδιαίτερα πλούσιο συνθετικό του έργο, ενστερνιζόμενος πάντως στη συνέχεια τις ιδέες του σοσιαλιστικού ρεαλισμού και κάνοντας μία στροφή σε έργα με μεγαλύτερη λαϊκή απήχηση, όπως τραγούδια, καντάτες και όπερες, με πατριωτικά χαρακτηριστικά. Πολυγραφώτατος ων, δεν εγκατέλειψε το ορχηστρικό του έργο, ενώ η αγάπη του για το τσέλο γίνεται εμφανής στα έξι συνολικά έργα του (κοντσέρτα, σονάτες και σπουδές) για το συγκεκριμένο όργανο. Το 1962 έγραψε την εκπληκτική *Σονάτα για τσέλο και πιάνο σε σι ύφεση, έργο 71* που χαρακτηρίζεται από συναισθηματικό βάθος και αμεσότητα, ενώ προκαλεί τις δεξιότητες του τσελίστα, αποτελώντας δικαίως μία από τις πλέον συναρπαστικές μεταπολεμικές στιγμές του μεγάλου συνθέτη.

